

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Iwona Koper

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa H. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Finansów

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 listopada 2010 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 28 kwietnia 2010 r.,

sygn. akt I ACa (...),

- 1) **oddala zażalenie w części zaskarżającej postanowienie odrzucające skargę kasacyjną (punkt 2 sentencji), a w pozostałej części odrzuca zażalenie;**
- 2) **nie obciąża powoda kosztami postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym;**
- 3) **przyznaje adwokatowi B. K. z Kancelarii Adwokackiej w W. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) powiększoną o właściwą stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powoda o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu

Apelacyjnego z dnia 9 października 2009 r., w sprawie I ACa (...), a w konsekwencji odrzucił skargę kasacyjną powoda, jako wniesioną z uchybieniem terminu określonego w art. 398⁵ § 1 k.p.c.

Sąd drugiej instancji uznał, że nie miało miejsca uchybienie terminowi do wniesienia skargi kasacyjnej bez winy strony powodowej. Stwierdził, z powołaniem się na orzecznictwo, że czynności związane z ustanowieniem adwokata z urzędu nie mają wpływu na bieg terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, a odmowa sporządzenia skargi kasacyjnej przez pierwszego pełnomocnika z urzędu nie jest okolicznością uzasadniającą przywrócenie terminu do jej wniesienia. Wobec braku podstaw do przywrócenia terminu do wniesienia skargi kasacyjnej wskutek braku przesłanek z art. 168 § 1 k.p.c. wniosek w tym przedmiocie należało oddalić, a spóźnioną skargę kasacyjną odrzucić, stwierdził Sąd drugiej instancji.

Postanowieniem z dnia 28 maja 2010 r. Sąd Apelacyjny uzupełnił powyższe postanowienie odstępując w pkt 3 od obciążenia powoda kosztami postępowania związanymi z rozpoznaniem wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Postanowienie po jego uzupełnieniu zaskarżył w całości powód zarzucając naruszenie art. 169 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a także art. 398⁶ § 2 k.p.c. i wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia.

Z powołaniem się na podstawę art. 380 k.p.c. żalący wniósł o ocenę przez Sąd Najwyższy zasadności postanowienia o odmowie przywrócenia terminu i uchylenie także tego postanowienia, a nadto o zasądzenie nieopłaconych kosztów zastępstwa procesowego z urzędu.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wywodzi, że uchybienie terminowi do wniesienia skargi kasacyjnej nastąpiło bez winy powoda, bo wskutek spóźnionego poinformowania powoda przez pierwszego pełnomocnika z urzędu o odmowie wniesienia skargi kasacyjnej oraz w następstwie opóźnienia w wyznaczeniu drugiego z pełnomocników. Żalący wywodzi, że gdyby wiedział, iż między tymi dwoma zdarzeniami minie ponad miesiąc to mógłby poszukiwać pełnomocnika z wyboru do sporządzenia skargi kasacyjnej, lecz zakładał, że kolejno wyznaczony pełnomocnik będzie w stanie sporządzić skargę w ustawowym terminie.

Pozwany Skarb Państwa w odpowiedzi na zażalenie powoda wniósł o oddalenie zażalenia na postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wywołanych wniesieniem zażalenia.

W ocenie strony pozwanej, ani odmowa pełnomocnika z urzędu wniesienia skargi kasacyjnej, ani zmiana osoby tego pełnomocnika nie mogą stanowić przyczyny uzasadniającej przywrócenie terminu. Świadome zaniechanie pełnomocnika powoda z urzędu złożenia skargi kasacyjnej wywołało skutki bezpośrednio w sferze uprawnień samego powoda, a taka odmowa pełnomocnika ani nie wstrzymuje biegu terminu, ani nie uzasadnia jego przywrócenia, stwierdził pozwany Skarb Państwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się w części niedopuszczalne i zostało odrzucone, natomiast w pozostałej części było bezzasadne i podlegało oddaleniu.

Uwzględniając fakt zaskarżenia postanowienia w całości, które w chwili zaskarżenia składało się już z trzech punktów sentencji, uwzględniając uzupełnienie dokonane postanowieniem z dnia 28 maja 2010 r., należało uznać, że w zakresie zaskarżającym oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej (pkt 1 sentencji) zażalenie to było niedopuszczalne, bo nie przysługiwało ani na mocy art. 394¹ § 1 k.p.c., ani też na mocy art. 394¹ § 2 k.p.c., gdyż to zaskarżone postanowienie sądu drugiej instancji nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie.

Natomiast odnośnie do zaskarżonego także postanowienia zawartego w pkt 3 sentencji, w którym Sąd II instancji odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania, to chociaż zażalenie na to postanowienie było dopuszczalne z mocy art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., to jednak należało je odrzucić wobec braku interesu prawnego (gravamen) żalącego, ponieważ zaskarżone postanowienie zawiera rozstrzygnięcie korzystne dla powoda.

Natomiast w pozostałym zakresie zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie. Rozpoznając wniosek żalącego o zbadanie na mocy art. 380 k.p.c. zasadności postanowienia oddalającego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, Sąd Najwyższy podzielił stanowisko Sądu drugiej instancji o braku podstaw do uwzględnienia ostatnio wymienionego wniosku, a to wobec braku wystąpienia przesłanki z art. 168 § 1 k.p.c. w stanie faktycznym niniejszej sprawy. Powód zachował się biernie od chwili podjęcia przez pierwszego pełnomocnika z urzędu adw. A. Pęczkowskiego w dniu 18 grudnia 2009 r. decyzji o odmowie sporządzenia skargi kasacyjnej aż do dnia 12 stycznia 2010 r., tj. do chwili zwrócenia się przez powoda z pismem do Sądu o zmianę pełnomocnika z urzędu. Tymczasem w orzecznictwie reprezentowane jest stanowisko, że badanie początku biegu terminu do wystąpienia z

wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, którego przedmiotem powinny być wszystkie okoliczności mające wpływ na uchybienie terminowi, obejmuje nie tylko datę wyznaczenia pełnomocnika, ale także jego działania po powzięciu wiadomości o jego ustanowieniu, przy uwzględnieniu charakteru sprawy i stopniu jej zawichości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005 r., II UZ 53/05). Trzeba jednak podkreślić, że nawet jeśli pełnomocnik złożył wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej w ciągu tygodnia od chwili ustanowienia, to wniosek taki nie może być uwzględniony, jeżeli strona bez usprawiedliwionej przyczyny (np. z powodu opieszałości lub niezdecydowania) wystąpiła o ustanowienie dla niej pełnomocnika na kilka dni przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, wskutek czego wydanie przez sąd postanowienia o jego ustanowieniu nastąpiło już po upływie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2000 r., I CKN 747/00, nie publ., uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 17 lutego 2009 r., III CZP 117/08, OSNC 2009/7-8/91).

W tym stanie rzeczy zasadnie przyjął Sąd Apelacyjny, że brak jest podstaw do przyjęcia, iż uchybienie terminowi do wniesienia skargi kasacyjnej nastąpiło bez winy powoda, a zatem nie było podstaw w świetle art. 168 § 1 k.p.c. do uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu.

W konsekwencji powyższego zasadne było postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej powoda jako wniesionej z uchybieniem wymaganego terminu do jej wniesienia, a zatem zażalenie na to postanowienie podlegało oddaleniu na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Na mocy art. 102 k.p.c. Sąd Najwyższy odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym.

O kosztach pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym orzeczono na podstawie §§ 19 i 20 w zw. z § 6 pkt 7 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348).